

Konkurransenytt

Nyhetsbrev fra Konkurransetilsynet

2/2011 April

Foto: Marit Hommedal

Innhold

Varsler inngrep mot Lemminkäinen
oppkjøp av Mesta Industri
side 2

Norli Libris får fusjonere på vilkår
Side 2

Senter for konkurransepolitikk
etableres i Bergen
side 3

Konferanse om horisontale avtaler
og joint venture
Side 4

Debatt: - Når tale blir gull og
taushet koster
Side 5

Tilsynet søker sjeføkonom på
åremål
Side 6

Christine B. Meyer overtar stafettstaven

Christine Meyer tiltrådte som leder av Konkurransetilsynet 1. april 2011.

– Jeg gleder meg til å være konkurransedirektør og til å få brukt all den kompetanse jeg har ervervet gjennom akademisk fordypning og utøvelse av politikk, sier Meyer.

Samtidig har hun stor ydmykhet til oppgaven som konkurransedirektør, og hun forventer å møte en bratt lærekurve det første året.

– Min ambisjon er å gjøre Konkurransetilsynet enda mer synlig og sette dagsorden slik at risikoen for konkurranseskadelig adferd reduseres.

I tillegg må vi arbeide for at vi klarer å beholde og utvikle alle de dyktige medarbeiderne som Konkurransetilsynet har i Bergen, sier den nye konkurransedirektøren.

Bildet over er tatt under et seminar som ble arrangert i forbindelse med at Knut Eggum Johansen sluttet som konkurransedirektør. Fra venstre: Egil Bakke (konkurransedirektør 1983-1995), påtroppende konkurransedirektør Christine Meyer, Knut Eggum Johansen og Einar Hope (konkurransedirektør 1995-1999).

Les mer om Christine B. Meyers tiltredelse som ny konkurransedirektør »

Konkurransetilsynet
Norwegian Competition Authority

■ Varsler inngrep mot Lemminkäinen oppkjøp av Mesta Industri

Konkurransetilsynet har nylig varslet Lemminkäinen Norge AS og Mesta Industri AS om at det kan bli aktuelt å gripe inn mot oppkjøpet. Ved oppkjøpet vil antall tilbydere av asfalt bli redusert i flere lokale/regionale markeder.

– Disse endringene i markedsstrukturen vil legge bedre til rette for at aktørene kan koordinere sin markedsadferd gjennom stilltende samarbeid. En slik atferd vil hindre en effektiv konkurranse i asfaltmarkedet, sier avdelingsdirektør Jostein Skaar i Konkurransetilsynet.

Les mer »

■ To taktekkerfirmaer kan få gebyr for ulovlig anbudssamarbeid

Konkurransetilsynet varslet 22. februar to firmaer innen taktekkerbransjen om at tilsynet vurderer å ilegge dem overtredelsesgebyr for anbudssamarbeid i strid med konkurranseloven.

Det ene selskapet kan bli ilagt et gebyr på 1,2 millioner kroner, men kan slippe å betale ettersom det varslet Konkurransetilsynet om forholdet og har samarbeidet med tilsynet under saksbehandlingen. Det andre selskapet kan få et gebyr på 350 000 kroner.

Etter forvaltningsloven har selskapene anledning til å uttale seg før vedtak treffes. De to selskapene har frist til 22. april 2011 med å komme med sine tilsvarende svar til varselet. Konkurransetilsynet vil deretter ta stilling til om det er grunnlag for å fatte vedtak om overtredelsesgebyr i saken.

■ Norli og Libris får fusjonere på vilkår

Konkurransetilsynet har fattet vedtak om at foretaks-sammenslutningen mellom Norli Gruppen AS og Norges-Gruppen Bok og Papir AS tillates på vilkår.

Etter tilsynets vurdering vil fusjonen medføre svekket konkurranse innen salg av bøker fra fysiske allmennbokhandler i Trondheim, Kristiansand, Drammen, Kongsberg, Lillehammer, Haugesund og Levanger.

For å sikre fortsatt konkurranse i disse markedene etter foretaks-sammenslutningen pålegger tilsynet partene å selge ut syv bokhandler i disse byene.

■ Senter for konkurransepolitikk etableres i Bergen

– Vår ambisjon er å gjøre Bergen til en hovedstad for konkurransepolitikk – ikke bare i Norge, men i Norden og på sikt kanskje også i Europa, sier avtroppende konkurransedirektør Knut Eggum Johansen.

17. mars presenterte Johansen planene om å etablere et nasjonalt senter for konkurransepolitikk i samarbeid med Universitetet i Bergen (UiB) og Norges Handelshøyskole (NHH). Samtidig kunngjorde fornyingsminister Rigmor Aasrud at departementet er innstilt på å støtte oppstarten av senteret med 500 000 kroner.

– Forutsetningene for å bygge opp et nasjonalt senter for konkurransepolitikk i Bergen er svært gode, sier Aasrud. Hun viser til at Bergen har et omfattende akademisk miljø med interesse for og kunnskaper innen konkurranseøkonomi og konkurranserett.

Resultat av flyttingen

Etableringen av senteret kan ses som et resultat av flyttingen av Konkurransetilsynet fra Oslo til Bergen. Eggum Johansen fremhever at samspillet og samarbeidet mellom Konkurransetilsynet og det akademiske miljøet ved UiB og NHH hele tiden har vært svært godt.

■ Refleksjoner etter 12 år i sjefsstolen

På Konkurransetilsynets seminar 17. mars delte avtroppende konkurransedirektør Knut Eggum Johansen sine tanker om konkurransepolitikk før, nå og i tiden fremover.

■ KOFA-gebyr på 50 000 kroner til Askøy kommune

Askøy kommune får et overtredelsesgebyr på 50 000 kroner for ulovlig direkte anskaffelse av renovasjonstjenester.

Den påklagde anskaffelsen gjaldt Askøy kommunes anskaffelse av renovasjonstjenester for kommunens eget avfall. Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) fant ingen grunnlag for unntak fra kunngjøringsplikten.

Avtroppende konkurransedirektør Knut Eggum Johansen.
Foto: Marit Hommedal

– Konkurransepolitikk er tverrfaglig, og det er viktig å sikre samspillet mellom fagfeltene juss og økonomi. Det nye senteret skal bygge videre på kompetansen som allerede finnes ved UiB, NHH og Konkurransetilsynet, sier Eggum Johansen.

På konkurransetilsynet.no kan du se bilder og laste ned presentasjonene som ble holdt under seminaret. I tillegg til talen fra Knut Eggum Johansen finner du presentasjoner av foredragsholderne Lars Sjørgard, Agnar Sandmo, Erling Hjelmeng og Sigmund Grønmo.

– Det er den manglende oppsigelsen av avtalen som representerte en ulovlig direkte anskaffelse, sier fungerende sekretariatsleder Erlend Pedersen.

[Les mer om gebyret til Askøy kommune »](#)

■ Invitasjon til konferanse om horisontale avtaler og joint ventures

27. april arrangerer Konkurransetilsynet for åttende gang den årlige konferansen i konkurranserett. Årets program fokuserer på horisontale avtaler.

Temaet er særlig aktuelt ettersom Europakommisjonen i desember vedtok nye horisontale retningslinjer for anvendelsen av artikkel 101 TFEU på horisontale avtaler.

På programmet står også en gjennomgang av når et joint venture vil utgjøre en foretakssammenslutning etter konkurranseloven § 17.

Noen av de fremste ekspertene fra Europakommisjonen, akademia og advokatfirmaer vil gjennomgå rettsutviklingen på de nevnte områdene.

Konferansen vil være nyttig for alle som er interessert i konkurranserett og som vil holde seg oppdatert på utviklingen i et stadig voksende rettsområde. I år, som tidligere år, vil konferansen avrundes med en sosial sammenkomst med mulighet til å treffe ansatte i Konkurransetilsynet og andre som arbeider med konkurranserett.

Påmeldingsfrist: 8. april

Les mer om konferansen og meld deg på [her](#) »

Program

09.30 Velkomstkaffe og registrering

10.00 Åpning av konferansen

10.15 Horizontal agreements – an overview of the new horizontal guidelines

Lars Kjølbye, partner, Covington & Burling LLP

11.15 Pause

11.30 Information exchange – the requirement of reciprocal contact as expressed in the decisions Cimenteries and T-mobile

Richard Whish, professor ved King's College i London

12.30 Lunsj

13.30 A revised approach to standardisation agreements

Anna Emanuelson, Policy Analyst, DG Competition, European Commission

14.15 Spesialiseringsavtaler

Jonn Ola Sørensen, partner, Wikborg Rein

15.00 Pause

15.15 Når vil et joint venture utgjøre en foretakssammenslutning etter konkurranseloven § 17

Siri Teigum, partner, Thommessen

16.00 Pause

16.15 Horisontale avtaler og potensiell konkurranse

Erling Hjelmeng, professor ved Universitetet i Oslo og

Lars Sjørgard, professor ved Norges Handelshøyskole

17.00 Sosial avslutning

■ Debatt: – Når tale blir gull og taushet koster

Av Eirik Stolt-Nielsen, tidligere etterforskningsdirektør i Konkurransetilsynet. Artikkelen har stått på trykk i advokatbladet nr. 3/2011

Lempning er, i mangel av et bedre ord, en amnesti-ordning i konkurranseretten. Formålet med ordningen er å bevirke avdekking av karteller. Denne artikkelen tar ikke mål av seg til å forklare alle detaljer ved instituttet. Det gis en kort innføring i regelverk, bakgrunn og erfaringer så langt. Hensikten er at advokater skal vite om at ordningen eksisterer og i korte trekk hva den går ut på.

Det å søke lempning kan for noen klienter være en effektiv vei ut av en vanskelig situasjon der et foretak har inngått ulovlige konkurransebegrensende avtaler med konkurrenter.

En lempningssøker må samarbeide fullt ut med Konkurransetilsynet gjennom hele saksbehandlingsperioden. I denne perioden må foretaket av eget initiativ opplyse om og overlevere alle bevis for overtredelsen som det har eller kjenner til, samt besvare alle spørsmål om overtredelsen fra Konkurransetilsynet. Unnlattelse av å etterleve samarbeidsplikten kan medføre tap av retten til lempning.

Eirik Stolt-Nielsen, tidligere etterforskningsdirektør i Konkurransetilsynet. Foto: Marit Hommedal

[Les hele artikkelen her »](#)

■ Debatt: Et gebyr til fordel for forbrukerne

*Av Øyvind Nilssen, rådgiver i Konkurransetilsynet
Kommentaren har stått på trikk i Samfunnsøkonomen nr. 2/2011*

Internasjonale kortselskaper har tidligere nektet handelsnæringen å ta gebyr av kunder som betaler med et internasjonalt betalingskort. En lovendring fra november 2009 sikrer at handelsnæringen nå kan kreve slike gebyr. I denne kommentaren argumenteres det for at lovendringen vil legge til rette for økt konkurranse i markedet for betalingskort i Norge, til fordel for både handelsnæringen og forbrukerne.

Norge har et godt utviklet system for betaling med betalingskort, som både forbrukere og handelsnæringen nyter godt av. Sammenlignet med andre land har Norge et høyt antall betalingskort, terminaler og transaksjoner per innbygger. Samtidig er det visse konkurransemessige utfordringer i markedene for betalingskort i Norge. De viktigste utfordringene er knyttet til de internasjonale kortselskaperes gebyrer og regelverk.

Foto: Marit Hommedal

[Les hele kommentaren her »](#)

■ Tema: Søk om lempning

Konkurransetilsynet kan ved brudd på Konkurranselovens forbud mot konkurransebegrensende samarbeid, illegge bedrifter overtredelsesgebyr ("gebyr") på inntil 10 prosent av foretakenes årlige omsetning. Bedrifter som søker Konkurransetilsynet om lempning, kan imidlertid få hel eller delvis nedsettelse av slik bot.

En bedrift som deltar i ulovlig samarbeid sammen med en eller flere andre bedrifter, kan bli helt fritatt for bot dersom bedriften er den første til å avsløre samarbeidet for Konkurransetilsynet gjennom en søknad om lempning. Bedrifter som søker om lempning og enkeltpersoner ansatt i slike selskaper, kan i praksis også se bort fra muligheten for å bli anmeldt for straff dersom vilkårene for lempning er oppfylt.

For å få innvilget en søknad om hel lempning kreves det at:

- bedriften er først ute med å informere Konkurransetilsynet om det ulovlige samarbeidet
- Konkurransetilsynet ikke allerede kjente til overtredelsen eller var i besittelse av tilstrekkelige bevis
- bedriften må levere inn til Konkurransetilsynet alle bevisene den har kjennskap til,
- bedriften samarbeider med Konkurransetilsynet i de videre etterforskningen,
- bedriften avslutter sin deltagelse i kartellet, med mindre Konkurransetilsynet ber om noe annet inntil videre
- bedriften ikke har tvunget andre bedrifter til å delta i det ulovlige samarbeidet

Bedrifter som ikke oppfyller kravene ovenfor kan få delvis nedsatt bot ved å fremlegge bevis som i vesentlig grad letter Konkurransetilsynets etterforskning, og avslutte sin deltagelse i kartellet.

■ Konkurransetilsynet søker sjeføkonom på åremål

Sjeføkonomen er rådgiver for konkurransedirektøren i konkurransefaglige spørsmål. Den ledige stillingen som sjeføkonom blir nå lyst ut for en åremålsperiode på tre år.

– Sjeføkonomen har en sentral rolle i Konkurransetilsynet. Han eller hun som blir ansatt har ansvaret for å sikre høy faglig kvalitet på den økonomiske analysen i saksbehandlingen, sier konkurransedirektør Christine B. Meyer.

Bakgrunnen for lempningsordningen er å avdekke alvorlige brudd på konkurranseloven som ellers ville være vanskelige å avsløre. Lempningsordningen bidrar til å gjøre det lettere for bedrifter å bryte ut av et ulovlig samarbeid/kartell, og gjør kartellene mer ustabile.

Kontakt

Konkurransetilsynet vil umiddelbart behandle en henvendelse om lempning. Konkurransetilsynet har opprettet et eget telefon- og telefaksnummer samt e-postadresse for henvendelser om deltagelse i ulovlig samarbeid og søknad om lempning:

Telefon: 55 59 75 38, Telefaks: 55 59 75 97,
E-post: lempning@kt.no

Dersom henvendelse sendes per e-post eller telefaks, bes det om at Konkurransetilsynet samtidig underrettes per telefon. Telefonnummeret kan også benyttes for spørsmål om kravene for å få helt eller delvis nedsatt bot. Det er da mulig å være anonym.

Stillingen krever høyere økonomisk utdanning på doktorgradsnivå. I tillegg er det en fordel å ha innsikt i konkurransepolitikk, relevant erfaring fra offentlig eller privat virksomhet og ledererfaring.

Søknadsfristen til stillingen er 26. april 2011.

Gå til stillingsutlysning og søknadsskjema »

Nylige bidrag til møter i OECDs konkurransekomité

The regulated conduct defence

Ulike former for regulering benyttes i ulike sektorer og på ulike områder, og er et viktig politisk styringsredskap. Det kan imidlertid være et motsetningsforhold mellom sektorregulering og konkurransepolitiske målsettinger. Dette spenningsforholdet var tema for møtet i "Working Party 3 on Competition and Regulation". Konkurransetilsynets bidrag beskriver Tine-saken, der landbrukspolitikken og importvernet var et viktig element i diskusjonen om markedsavgrensingen, om markedet var nasjonalt eller videre enn dette, og om Tine hadde en dominerende posisjon.

[Les hele det norske bidraget »](#)

Crisis cartels

Den globale finanskrisen har rammet mange land hardt. Blant virkemidlene som har vært aktuelle for å motvirke krisen, har enkelte røster fremmet tanker om å tillate kartelldannelse etter mønster fra den store depresjonen på 30-tallet. I hvilken grad dette er en fornuftig politikk var et sentralt tema på møtet i Global forum for Competition. Konkurransetilsynets bidrag poengterte sterkt betydningen av at konkurransepolitikken må ligge fast, ikke minst i krisetider. Historiske erfaringer tyder på at det motsatte, for eksempel å tillate kartelldannelse, faktisk kan forlenge tiden det tar før økonomien kommer på fote igjen etter krisen.

[Les hele det norske bidraget »](#)

Avsluttede saker

Vedtak

V2011-5 / 17.03.2011

Norli Gruppen AS / NorgesGruppen Bok og Papir AS - inngrep mot foretakssammenslutning.

Bestemmelse: § 12 Pålegg om opphør, § 11 Misbruk av dominans

V2011-4 / 17.02.2011

Tine SA - Avslag på anmodning om å gripe inn.

Bestemmelse: § 12 Pålegg om opphør, § 11 Misbruk av dominans

V2011-3 / 16.02.2011

Norli Gruppen AS - NorgesGruppen Bok og Papir AS - pålegg om midlertidig gjennomføringsforbud.

Bestemmelse: § 19 Gjennomføringsforbudet

V2011-1 / 26.01.2011

Fjord Line AS – vedtak om delvis dekning av saksomkostninger.

Bestemmelse: Forvaltningsloven § 36

Avgjørelser

A2011-12 / 23.03.2011

Norgesbakeriene AS – Napoleon Invest AS - avgjørelse om ikke-inngrep mot foretakssammenslutning.

Bestemmelse: § 16 – Inngrep mot foretakssammenslutninger mv.

konkurransetilsynet.no

A2011-10 / 21.03.2011

Finn.no – avslag på anmodning om å gripe inn.

Bestemmelse: § 11 Misbruk av dominans, § 12 Pålegg om opphør.

A2011-5 / 18.02.2011

NetCom AS - avslag på anmodning om inngrep mot konkurranseskadelig adferd.

Bestemmelse: § 10 Ulovlig samarbeid, § 11 Misbruk av dominans, § 12 Pålegg om opphør

A2011-8 / 17.02.2011

Boa Holding AS – Det Nordenfjeldske Dampskibsselskap AS - delvis opphevelse av gjennomføringsforbudet.

Bestemmelse: § 19 Gjennomføringsforbudet

A2011-7 / 17.02.2011

Reitangruppen AS – Nordenfjeldske Travelnet AS og Nordenfjeldske Invest AS -delvis opphevelse av gjennomføringsforbudet. Bestemmelse: § 19 Gjennomføringsforbudet

A2011-6 / 16.02.2011

Estate Net France SARL - avslag på anmodning om å gripe inn.

Bestemmelse: § 10 Ulovlig samarbeid, § 12 Pålegg om opphør

Konkurransetilsynet legger fortløpende ut enkeltvedtak, avgjørelser, veiledningsuttalelser, hørings svar og påpekninger på konkurransetilsynet.no.